

פרשת וארא

להתגבר על כשלונות

תחילת שליחותו של משה נראתה מבטיחה. בני ישראל האמינו לו לאחר שה' העניק לו אותות ומופתים, ואהרן שימש כמתווך לדבריו. משה חש כי הצלחתו קרובה. אך אז הגיע רגע השבר. פרעה, אליו פנה בדרישה לשלח את העם, סירב, והכביד את עול העבודה על בני ישראל ובכך והחמיר את מצבם. העם, שסבלו רק גדל, פנה בכעס למשה והאשים אותו: "יֵרָא ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט אֶשֶׁר הִבְאַשְׁתֶּם אֶת יְרִיחוֹ בְּעֵינֵי פְרַעֲה... (שמות ה, כא)

משה ממשיך בניסיונותיו, אך גם עשר המכות – שנועדו לשבור את רוחו של פרעה – נתקלו בסירוב מתמשך. תשע מכות חלפו, אך דבר לא השתנה. בני ישראל נותרו עבדים, ותקוותם פחתה. משה, שחוה לחץ עצום, פנה לה' בתלונה כואבת: "לָמָּה זֶה שְׁלַחְתָּנִי?". גם כשה' שב ומבטיח הצלחה, משה נשאר ספקן.

המסר כאן ברור: **מנהיגות אמיתית נבחנת בכישלונות, לא בהצלחות.** משה מצטרף לשורה ארוכה של דמויות היסטוריות שחוו כישלונות משמעותיים לפני שהפכו לסמלי הצלחה.

המשך להתגבר על כשלונות

האימפרסיוניסטים נדחו על ידי גלריות פריז, סטרווינסקי ספג בוז בהופעת הבכורה של "פולחן האביב", ואן גוך מכר תמונה אחת בלבד בימי חייו. כך גם אצל מנהיגים. אברהם לינקולן ידע כישלונות רבים מספור לאורך מלחמת האזרחים. בתקופתו נחשב אישיות שנויה במחלוקת ורבים שנאו אותו. מהטמה גנדי לא הצליח להגשים את חלום איחודם של מוסלמים והינדים לאומה אחת. נלסון מנדלה בילה עשרים ושבע שנים בכלא ועוד אחרים. רק במבט לאחור הגיבורים מתגלים לעינינו כגיבורים, והמהמורות שכשלו בהן – כאבני דרך אל הניצחון.

המסע של משה בפרשה זו מלמד שמנהיגות אמתית אינה נמדדת בהצלחות קלות, אלא בהתמודדות עיקשת עם קשיים, נחישות, ולמידה מתמדת מכישלונות. משה מייצג מנהיגות שמתחזקת דרך אתגרים, ומהווה מודל לעמידה בלתי מתפשרת על עקרונות.

מעובד מתוך האתר של הרב זקס וספריי השונים
לקריאה בהרחבה סרקו את הברקוד

מנהיגות - מודל לחקוי

ליפול ולקום

הרב יצחק הוטנר כתב מכתב מופלא לתלמיד שהיה מדוכדך מכישלונו בלימוד: רעה חולה היא אצלנו, שכאשר מתעסקים אנו בצדדי השלמות של גדולינו, הננו מטפלים בסיכום האחרון של מעלתם. מספרים אנו על דרכי השלמות שלהם, בשעה שאנו מדלגים **על המאבק הפנימי שהתחולל בנפשם**. הרושם של שיחתנו על הגדולים מתקבל כאילו יצאו מתחת יד היוצר בקומתם ובצביונם. ...

התוצאה מזה היא כשנער בעל רוח, בעל שאיפה, בעל תסיסה מוצא בעצמו מכשולים, נפילות, ירידות, הרי הוא דומה בעיניו כבלתי "שתול בית השם".

בוודאי שהנך נכשל ועומד להיות נכשל (אין בזה משום פתיחת פה לשטן) **ובכמה מערכות תיפול שדוד. אבל אני מבטיח לך שלאחר הפסד כל המערכות תצא מן המלחמה כשזר הניצחון על ראשך.** בסיכום דבריו של הרב הוטנר הוא הדגיש **שאי אפשר להגיע לגדלות בלי לחוות כישלונות. ישנן פסגות שרק מי שנפל תחילה יכול לטפס אליהן.**

ליפול ולקום, פעם ועוד פעם!

ג'ים קולינס, אחד מגדולי הכותבים על מנהיגות, אמר כך: "לא היעדר קשיים הוא אות ההיכר המבחין בין הגדולים-באמת לבין המצליחנים-גרידא, **כי אם היכולת לצאת מחוזקים מכישלונות, ואפילו מאסונות הרסניים ...**" נתיב היציאה מהחושך מתחיל באותם עקשנים-להכעיס שאינם יודעים כניעה מהי. דבר אחד הוא לספוג תבוסה מטלטלת ... ודבר אחר לחלוטין הוא לוותר על הערכים ועל השאיפות העושים את המאבק לראוי. כישלון אינו מצב פיזי כפי שהוא מצב נפשי; הצלחה פירושה ליפול ולקום, פעם ועוד פעם, בלי סוף.

עקרונות
במנהיגות

נקודה למחשבה

האם אתם מתמודדים כשאתם שומעים
על האכזבות הגדולות, הדחיות
והכישלונות שאירעו לאנשים שהגיעו
לבסוף להישגים עצומים?

עקרונות במנהיגות - הרב יונתן זקס | להתגבר על כשלונות

עקרונות בחינוך

מנהיגות והתמודדות עם כישלונות

צוותי חינוך:

- **התמדה מול קשיים:** כיצד ניתן לטפח בתוכנו ובצוות החינוכי עמידות והתמדה, גם כאשר אנו חווים אתגרים וכישלונות בעבודתנו החינוכית?
- **למידה מכישלונות:** מהם הכלים שאתם יכולים להעניק לעצמכם ולעמיתים, כדי להפוך כישלונות אישיים או צוותיים להזדמנויות לצמיחה ולהתפתחות מקצועית?
- **שיתוף והתמודדות עם קשיים:** באילו דרכים נוכל ליצור מרחב בטוח לשיתוף בקשיים ולמידה מהם, מבלי לפחד מביקורת או כישלון נוסף?

תלמידים:

- **משמעות ההתמדה:** מה לדעתכם גורם לאדם להמשיך ולהתמיד למרות כישלונות? האם חוויתם רגעים שבהם התמדה עזרה לכם להצליח?
- **כוחו של כישלון:** מה למדתם מכישלון אישי שחוויתם? כיצד אותו כישלון תרם להתקדמותכם האישית או הלימודית?
- **שאיפה לשיפור:** איך ניתן לשפר את היכולת להתמודד עם כישלון באופן שמעצים אתכם ואת חבריכם? מהי הדרך הטובה ביותר להמשיך ולהתפתח לאחר כישלון?

עקרונות במנהיגות חינוכית - מאיר אביטן בסיוע בינה מלאכותית